

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

ALUEIDEN KOMITEA

121. TÄYSISTUNTO, 8.–9. HELMIKUUTA 2017

Euroopan alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”Euroopan komission vuotuinen kasvuselvytys 2017”

(2017/C 207/01)

PES-, EPP-, ALDE-, EA- ja ECR-ryhmien esittämä

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK), joka

- ottaa huomioon Euroopan komission tiedonannon vuotuisesta kasvuselvityksestä 2017 ⁽¹⁾ sekä vuoden 2017 EU-ohjausjakson käynnistymisen,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin 26. lokakuuta 2016 antaman päätöslauselman ”Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso: vuoden 2016 painopisteiden täytäntöönpano” ⁽²⁾,

1. on tyytyväinen siihen, että vuotuisessa kasvuselvityksessä keskitytään investointeihin, rakenneuudistuksiin ja vastuulliseen finanssipolitiikkaan mutta olisi toivonut kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamisen painottamista vahvemmin yhtenä Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristöä koskevan vuoden 2020 jälkeisen strategian pilarina.

2. panee merkille, että useat indikaattorit – BKT, investoinnit, työpaikkojen luominen, työllisyys- ja osallistumisaste – viittaavat siihen, että EU:n talous on elpymässä huolimatta epävarmuuden lisääntymisestä maailmanlaajuisesti. Komitea yhtyy kuitenkin komission näkemykseen siitä, ettei itsetyytyväisyyteen ole aihetta, sillä työttömyysaste on edelleen liian korkea monilla Euroopan alueilla ja useat perättäiset riittämättömän investointitoiminnan vuodet (”investointivaje”) vaikuttavat erittäin kielteisesti Euroopan kilpailukykyyn ja koheesioon.

3. on huolissaan siitä, että EU:n ja euroalueen epätasapainotilanteet ovat suuri haaste kasvulle ja koheesiolle ja että monissa tapauksissa jäsenvaltioiden välinen ja sisäinen lähentyminen polkee paikoillaan. Komitea korostaa, että jäsenvaltioiden sisäiset erot ovat yksi suurimmista EU:ssa yhä kasvavien taloudellisten ja sosiaalisten erojen aiheuttajista, ja pitää valitettavana, ettei niitä käsitellä järjestelmällisesti vuotuisessa kasvuselvityksessä.

⁽¹⁾ COM(2016) 725 final.

⁽²⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2016-0416+0+DOC+PDF+V0//FI>

4. korostaa, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari, jonka tulee olla toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen, voisi antaa merkittävän panoksen sosiaalisen vaatimustason koordinointiin ja lähentämiseen ylöspäin ja vahvistaa EU:n demokraattista legitimitettä.

5. kehottaa komissiota esittämään ehdotuksen euroalueen rahoituskapasiteetista, johon kaikki jäsenvaltiot voivat osallistua, sekä analyysin sen budjettivaikutuksista⁽³⁾.

Investointitoiminnan elvyttäminen

6. on tyytyväinen ESIR-rahaston ensimmäisen vuoden tuloksiin mobilisoitujen investointien määrän kannalta, mutta on huolissaan ESIRin epävarmoista tuloksista täydentävyyden suhteen, rahoitettujen hankkeiden epätasaisesta maantieteellisestä jakautumisesta ja rahastoon liittyvän yksityiskohtaisen ja avoimen tiedon puutteesta. Komitea panee merkille, että myös Euroopan tilintarkastustuomioistuin on huolissaan näistä asioista⁽⁴⁾ ja ne mainitaan komission julkaisemassa riippumattomassa arvioinnissa⁽⁵⁾. Komitea korostaa, että vähintään 10 miljoonan euron arvoisten hankkeiden tulisi voida saada ESIRin tukea, jotta paikallis- ja alueviranomaiset voisivat hyödyntää ESIR-rahastoa enemmän, myös investointijärjestelyjen avulla, ja pitää valitettavana, että niistä monet eivät vielä tunne rahastoa tarpeeksi. Komitea on vakuuttunut siitä, että hallinnollisiin valmiuksiin liittyvien ongelmien ratkaiseminen olisi nostettava ensisijaiseksi tavoitteeksi EU-ohjausjakson yhteydessä, sillä ne usein estävät paikallis- ja alueviranomaisia hyödyntämästä ESIR-rahastoa.

7. on tyytyväinen siihen, että vuotuisessa kasvuselvityksessä mainitaan investointitoiminnan esteet paikallis- ja alue- ja aluetasolla, mutta pitää valitettavana, ettei EU-ohjausjakson 2016 yhteydessä käynnistetty investointiestejä koskeva analyysi, johon AK on tuonut oman panoksensa arvioimalla näitä esteitä alue- ja paikallistasolla⁽⁶⁾, ole saanut jatkoa vuoden 2017 vuotuisessa kasvuselvityksessä. Komitea pitää tärkeänä, että sisämarkkinoiden syventämistoimenpiteillä tunnustetaan olevan tärkeä rooli yleisen investointi-ilmapiiirin parantamisessa EU:n tasolla ja investoinnin esteiden poistamisessa valtio-, alue- ja paikallistasolla.

8. painottaa ERI-rahastojen osuutta investointien rahoittamisessa ja korostaa, että vuoden 2016 maakohtaisista suosituksista 61 on sisällytetty koheesiopoliittisiin ohjelmiin kansallisella tasolla. Komitea on samaa mieltä siitä, että ERI-rahastoja voitaisiin käyttää yhdessä ESIR-rahaston kanssa, ja painottaa samalla, että ERI-rahastot ovat EU:n tärkein investointiväline ja niiden tavoitteena on vahvistaa koheesiota perussopimusten mukaisesti.

9. on tyytyväinen siihen, että vuotuisessa kasvuselvityksessä mainitaan tarve jakaa globalisaation hyödyt oikeudenmukaisesti ja parantaa kauppapolitiikan legitimitettä. Komitea korostaa myös kansalaisia askarruttavien seikkojen tärkeyttä ja pitää tarpeellisenä turvata Euroopan unionin, jäsenvaltioiden parlamenttien ja hallitusten sekä alueiden toimintamahdollisuudet ja demokraattinen liikkumavara ja siten myös kansalaisten demokraattiset vaikutusmahdollisuudet. Komitea on sitä mieltä, että komission tulisi kauppasopimuksia neuvotellessaan ja tehdessään puolustaa voimakkaammin eurooppalaisten laatuvaatimusten ja kansallisten säännösten ja normien säilyttämistä mm. sellaisilla aloilla kuin ympäristön-, eläinten- ja ilmastonsuojelu, tietosuojat, terveyden suojelu ja kuluttajansuojat, jotta kauppasopimukset voisivat johtaa oikeudenmukaisiin ja avoimiin tuloksiin.

10. on tyytyväinen vuotuisessa kasvuselvityksessä esitettyyn toteamukseen, että selkeä ohjeistus valtiontukisääntöjen soveltamiselle, kun julkista rahoitusta annetaan infrastruktuurin rakentamiseen, helpottaa merkittäväällä tavalla reaalielämän rahoittamista. Komitea korostaa, että suuri osa tästä rahoituksesta koskee yleisen taloudellisen edun mukaisia palveluja, ja kehottaa komissiota laajentamaan yleisen taloudellisen edun mukaisten palvelujen soveltamisalaa siten, että uudet haasteet otetaan huomioon.

Rakenneuudistusten toteuttaminen

11. toteaa, että rakenneuudistukset ovat keskeisiä keinoja parantaa kilpailukykyä, jota tarvitaan enemmän kuin koskaan kestävä ja osallistava kasvu ja työllisyyden edistämiseksi maailmanlaajuisessa kauppa- ja kilpailutilanteessa.

⁽³⁾ Ks. AK:n lausuntoluonnos ”Yhteinen rahoituskapasiteetti ja automaattiset vakauttajat talous- ja rahaliitossa”, esittelijä Carl Fredrik Graf (EPP, SV), asiakokonaisuus ECON-VI-018, hyväksyttyäen AK:n täysistunnossa helmikuussa 2017.

⁽⁴⁾ Euroopan tilintarkastustuomioistuin, ”EFSI: an early proposal to extend and expand”, lausunto nro 2/2016.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/priorities/publications/independent-evaluation-investment-plan_en

⁽⁶⁾ AK:n seitsemäs Eurooppa 2020 -strategiaa ja EU-ohjausjaksoa koskeva seurantaraportti, <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/pub/Documents/2016/7mp.pdf>

12. on tyytyväinen siihen, että julkisten hankintojen tärkeä rooli kilpailukyvyn parantamisessa ja innovoinnin edistämässä on tunnustettu, ja korostaa, että paikallis- ja alueviranomaiset tekevät suuren osan julkisista hankinnoista. Komitea painottaa, että julkisten hankintojen toteuttamiseen liittyvien hallinnollisten valmiuksien kehittämistoimet olisi kohdistettava erityisesti paikallis- ja alueviranomaisiin.

13. painottaa, että pk-yrityksiä, startup-yrityksiä ja yrittäjyyttä olisi tuettava helpottamalla rahoituksen saantia, kannustamalla investoimaan tutkimus- ja kehittämistyöhön, vähentämällä hallinnollista rasitusta ja pitämällä sääntelyn parantamista ensisijaisena tavoitteena. Komitea tähdentää tarvetta varmistaa muun muassa elinkeino- ja sääntelypoliittisten tukitoimien avulla, että kaikkien alojen, myös palvelualojen, pk-yritykset pystyvät osallistumaan maailmanlaajuisiin arvoketjuihin.

14. korostaa, että julkishallinnon hallinnollisten valmiuksien vähyys kaikilla tasoilla ja erityisesti paikallis- ja aluetasolla on este rakenneuudistusten täytäntöönpanolle ja että komission tulisi laatia yhdistetty strategia-asiakirja, jonka avulla koordinoidaan kaikkia EU:n rahoittaman teknisen avun virtoja, jotka on suunnattu hallinnon tehostamiseen, myös rakenneuudistusten tukiohjelman puitteissa.

15. pitää tervetulleena vuotuisen kasvuselvitykseen sisältyvää mainintaa inhimilliseen pääomaan kohdistuvien investointien ensisijaisesta tukemisesta. Komitea pitää tärkeänä erityisesti nuorisotakuun täytäntöönpanon edistämistä ja kehotusta tehostaa nuorisotyöttömyyden torjumista, sillä se on edelleen korkealla tasolla monilla alueilla ja paikallisyhteisöissä.

Finanssipoliittinen elvyttäminen ja vastuullinen finanssipolitiikka

16. suhtautuu myönteisesti keskusteluun positiivisen finanssipolitiikan virityksen aikaansaamisesta koko euroalueella, ja katsoo, että tämä edellyttäisi välttämättä rakenneuudistusten toteuttamista.

17. korostaa, että paikallis- ja alueviranomaisia kiinnostaa vakaus- ja kasvusopimuksen tarjoaman jouston täysimääräinen hyödyntäminen. Komitea toistaa pyyntönsä, että paikallis- ja alueviranomaisten ERI-rahastojen tuella tekemät investoinnit jätettäisiin alijäämä- ja velkakattolaskelmien ulkopuolelle kaikissa EU:n jäsenvaltioissa.

18. korostaa tarvetta varmistaa terve julkinen talous ja noudattaa julkisen velan rajoja kaikilla hallintotasoilla. Tässä yhteydessä komitea painottaa, että julkisten menojen rakennetta tulisi parantaa kaikilla tasoilla tehokkaita julkisia investointeja koskevien OECD:n periaatteiden pohjalta. Komitea on sitoutunut aloittamaan näiden sääntöjen täytäntöönpanon seurannan. Komitea pyytää komissiota ryhtymään toimenpiteisiin julkisen varainhoidon hajauttamisen edistämiseksi kaikkialla EU:ssa, sillä saatavilla olevan näytön mukaan tämä auttaisi parantamaan julkisten menojen tehokkuutta.

EU-ohjausjakson hallinnoinnin parantaminen

19. toteaa, että yli puolet maakohtaisista suosituksista koskee rakenneuudistuksia, jotka voidaan toteuttaa vain yhteistyössä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa. Komitea korostaakin, että paikallis- ja alueviranomaisten vähäinen osallistuminen on yksi EU-ohjausjakson puitteissa toteutettavan talouspolitiikan koordinoinnin tehottomuuden ja heikon sitoutumisen syistä. Tämä käy ilmi maakohtaisiin suosituksiin sisältyvien rakenneuudistusten heikosta toteuttamisasteesta.

20. pitää myönteisenä, että komission jäsenmaihiin lähettämät talouspolitiikan EU-ohjausjaksosta vastaavat asiantuntijavirkamiehet tekevät jo nyt joissakin jäsenvaltioissa yhteistyötä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa. Tämän tulisi olla vakiomenettelynä kaikissa jäsenvaltioissa.

21. pitää valitettavana, ettei paikallis- ja alueviranomaisten roolia ole tunnustettu vuotuisessa kasvuselvityksessä ja että maakohtaisissa suosituksissa ei oteta huomioon sitä, että aluetasolla on monissa asioissa yksinomainen toimivalta. Komitea valmistelee parhaillaan lausuntoa, jossa ehdotetaan paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon koskevia käytäntösääntöjä. Komitea suhtautuu myönteisesti Euroopan parlamentin ehdotukselle antamaan tukeen ja pyytää, että EU:n toimielimet keskustelevat ehdotuksesta heti kun se on julkaistu.

22. toteaa, että useissa maakohtaisissa suosituksissa kehoitetaan toteuttamaan rakenneuudistuksia, joiden täytäntöönpano voi kestää tuntuvasti enemmän kuin yhden vuoden verran, jolloin vuoden kuluttua tehtävissä täytäntöönpanon mittauksissa saatetaan aliarvioida saavutettu edistyminen, mikä voisi olla harhaanjohtavaa ja lannistavaa mukana oleville valtiollisen tason ja alue- ja paikallishallinnon tahoille. Komitea kehottaa näin ollen komissiota ja neuvostoa laatimaan maakohtaiset suositukset siten, että edistyminen niiden täytäntöönpanossa voidaan mitata oikeudenmukaisesti ja avoimesti.
23. antaa komitean puheenjohtajan tehtäväksi toimittaa tämä päätöslauselma komissiolle, Euroopan parlamentille, neuvoston puheenjohtajavaltiolle Maltalle ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle.

Bryssel 8. helmikuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA
